

**YATIRIM HİZMET VE FAALİYETLERİ İLE YAN HİZMETLERE İLİŞKİN BELGE VE KAYIT
DÜZENİ HAKKINDA TEBLİĞ
(III-45.1)**

(1/8/2015 tarihli ve 29432 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.)

Tebliğ değişikliğine ilişkin liste :

- 1- 11/11/2015 tarihli ve 29529 sayılı Resmi Gazete’de III-45.1.a numaralı Tebliğ yayımlanmıştır.
- 2- 8/2/2022 tarihli ve 31744 sayılı Resmi Gazete’de III-45.1.b numaralı Tebliğ yayımlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, yatırım kuruluşlarının yatırım hizmet ve faaliyetlerine ilişkin düzenleyecekleri belgeler ile yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetlere ilişkin tutulacak kayıtlar ve söz konusu kayıtların saklanması uyacakları esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 45 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) Aracı Kurum: Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasındaki yatırım hizmet ve faaliyetlerinden (a), (b), (c), (e) ve (f) bentlerinde yer alanları münhasıran yapmak üzere Kurul tarafından yetkilendirilen yatırım kuruluşunu,
- b) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan mevduat ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarını,
- c) Borsa: Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde tanımlanan sistemleri ve pazar yerlerini,
- ç) Kaldıraçlı işlem: III-37.1 sayılı Tebliğde tanımlanan işlemleri,
- d) Kanun: 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununu,
- e) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,
- f) MKK: Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (p) bendinde tanımlanan Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketini,
- g) Özsermaye: Kurulun aracı kurumların sermayeleri ve sermaye yeterliliği ile ilgili düzenlemeleri uyarınca hesaplanan özsermayeyi,

- ğ) Profesyonel ve genel müşteri: Kurulun yatırım kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esaslarına ilişkin düzenlemelerinde tanımlanan profesyonel ve genel müşterileri,
- h) Sermaye piyasası araçları: Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ş) bendinde tanımlanan sermaye piyasası araçlarını,
- ı) Takasbank: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketini,
- i) Türev araçlar: III-37.1 sayılı Tebliğde tanımlanan araçları,
- j) Yan hizmetler: Kanunun 38 inci maddesinde sayılan hizmetleri,
- k) Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri: Kanunun 37 nci maddesinde sayılan hizmet ve faaliyetleri,
- l) Yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetler: Yatırım kuruluşlarının Kanunun 37 nci maddesinde tanımlanan yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile bunlara ek olarak sunulan ve Kanunun 38 inci maddesinde tanımlanan yan hizmetleri,
- m) Yatırım kuruluşu: Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (v) bendinde tanımlanan kurumları,
- n) III-37.1 sayılı Tebliğ: 11/7/2013 tarihli ve 28704 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (III-37.1)’i,
- o) III-39.1 sayılı Tebliğ: 17/12/2013 tarihli ve 28854 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ (III-39.1)’i,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Uygulama esasları

MADDE 4 – (1) Yatırım kuruluşları, yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetlere ilişkin muhasebe kayıt ve işlemlerine dayanak teşkil etmek üzere, bu Tebliğde açıklanan form ve belgeleri eksiksiz olarak düzenlemek, saklamak ve takası merkezi takas kuruluşlarında yapılan sermaye piyasası aracı işlemleri ile ilgili muhasebe kayıtlarını takas süresini takip eden ilk iş günü içinde, diğer sermaye piyasası aracı işlemleri ile ilgili muhasebe kayıtlarını işlemin gerçekleştiği günü takip eden ilk iş günü içinde yasal defterlerine işlemek zorundadırlar. Bunun dışındaki faaliyetlere ilişkin muhasebe ve kayıt işlemleri 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine tabidir.

(2) Yatırım kuruluşları, yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetlere ilişkin muhasebe kayıtlarını merkezlerinde veya şubelerinde tutabilirler.

(3) Aracı kurumlar muhasebe hesaplarının işleyişinde, Kurulun aracı kurumların hesap planına ilişkin düzenlemelerinde yer alan Aracı Kurum Hesap Planını esas alırlar.

Çerçeve sözleşmeler ile müşteri hesap numarası

MADDE 5 – (1) Yatırım kuruluşları müşterileriyle işlem yapmaya başlamadan önce, sunulacak faaliyet ve hizmete ilişkin III-39.1 sayılı Tebliğ uyarınca bir sözleşme yapmak ve müşteriyi tanıma kuralının gereklerini yerine getirmek zorundadır.

(2) **(Değişik:RG-8/2/2022-31744)** Sözleşmeler, en az bir nüsha olarak düzenlenir ve aslına uygun olduğuna ilişkin onaylayanın imzasını ve yatırım kuruluşunun kaşesini ihtiva eden bir suret müşteriye verilir. Sözleşmenin yatırım kuruluşunda kalan aslının üzerine müşteri tarafından bir suretinin alındığı ibaresi yazılır ve imzalanır. Müşteri ile elektronik ortamda kurulan çerçeve sözleşmeler için 8/2/2022 tarihli ve 31744 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Aracı Kurumlar ve Portföy Yönetim Şirketleri Tarafından Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Tebliğ (III-42.1)’in 13 üncü maddesi uygulanır. Elektronik ortamda kurulacak sözleşmelerde kaşe ve imza ihtiva eden bir suretin müşteriye verilmesine gerek yoktur. Ancak elektronik ortamda kurulan sözleşmenin bir suretinin müşteriye verilmesi veya müşteri tarafından beyan edilecek elektronik posta adresine iletilmesi veya müşteriye bilgisi verilmek suretiyle sözleşmenin elektronik ortamda erişiminin ve görüntülenebilirliğinin sağlanması zorunludur.

(3) Yatırım kuruluşları müşterileri ile akdettikleri çerçeve sözleşmeleri daha sonra elektronik ortamda değiştirebilir. Bu durumda öncelikle müşterinin çerçeve sözleşmelerde elektronik ortamda değişiklik yapılması hususunda yatırım kuruluşuna onay vermiş olması zorunludur. Çerçeve sözleşme değişikliklerinin elektronik ortamda yapılabilmesi için elektronik imza kullanılması veya müşterinin elektronik ortama erişiminin yatırım kuruluşunun müşteriye atadığı şifre ile sağlanmış olması ve müşterinin ilgili değişiklikleri okuduğuna ve anladığına dair onayını elektronik ortamda vermiş olması gerekmektedir. Bu durumda da ispat yükü ve bilgilerin saklanması bakımından ikinci fıkra hükümleri geçerlidir.

(4) Çerçeve sözleşme imzalanan her müşteriye III-39.1 sayılı Tebliğ hükümlerine uygun olarak ayrı bir müşteri numarası tahsis edilir. İmzalanan sözleşme çerçevesinde müşteriye tahsis edilmiş olan numaraya bağlı olarak müşterinin onayı alınmak suretiyle birden fazla hesap açılabilir. Bu numara müşteri ile ilgili her türlü işlem ve alt hesapla ilişkilendirilir. Yetkili takas ve saklama kuruluşu ve/veya MKK nezdinde saklama hesabı açılması ve sicil numarası alınması ile ilgili olarak III-39.1 sayılı Tebliğ hükümlerinin gerekleri yerine getirilir.

(5) Halka arz işlemleri nedeniyle talepte bulunanlara hesap açılması zorunlu değildir.

(6) Hesap sahibi müşterilerin çerçeve sözleşmelerinde yer alan adres bilgilerindeki değişikliklerin veya gerçek kişi müşterilerin isimlerinde, tüzel kişi müşterilerin/yatırım fonlarının unvanlarında meydana gelen değişikliklerin yatırım kuruluşları tarafından öğrenilmesini müteakip keyfiyetin derhal yetkili takas ve saklama kuruluşu ve/veya MKK’ya bildirilmesi zorunludur.

(7) Bir müşteriye verilmiş olan müşteri ve hesap numarası, çerçeve sözleşmenin sona erme tarihinden itibaren 10 yıl geçmedikçe başka bir müşteriye verilemez.

(8) Müşteri kimliğinin belge ve kayıtlarda yer alması gerekmez, ancak müşteri kimliğinin belge ve kayıtlarda gösterilmesine ilişkin diğer mevzuat hükümleri saklıdır. İstenildiğinde hesap numarası sahibi müşterilerin kimlik bilgileri ve adresi yatırım kuruluşunca Kurula veya Kurulca görevlendirilenlere ibraz edilir.

Kimlik doğrulama ve işlem güvenliği

MADDE 5/A – (Ek:RG-8/2/2022-31744)

(1) Aracı kurumun, elektronik ortamda sunulan yatırım hizmet ve faaliyetleri için müşterilerine birbirinden bağımsız en az iki bileşenden oluşan bir kimlik doğrulama mekanizması uygulaması ve bu bileşenlerin kimlik doğrulama sürecinde kullanılmaları esnasında barındırdıkları kimlik doğrulama verilerinin gizliliğini sağlayacak önlemleri alması esastır. Bu iki bileşen; müşterinin “bildiği”, “sahip olduğu” veya “biyometrik bir karakteristiği olan” unsur sınıflarından farklı ikisine ait olmak üzere seçilir. Bileşenlerin bağımsız olması, bir bileşenin ele geçirilmesinin diğer bileşenin güvenliğini tehlikeye atmamasını ifade eder. Müşterinin sahip olduğu bileşenin müşteriye özgü olması ve taklit edilememesi esastır.

(2) Elektronik ortamda sunulan yatırım hizmet ve faaliyetleri için birinci fıkraya göre gerçekleştirilecek kimlik doğrulama işlemi için müşteriye atanmış bir şifreleme gizli anahtarı ile imzalanacak şekilde tek kullanımlık bir doğrulama kodu üretilir. Doğrulama kodu aracılığıyla birinci fıkrada belirtilen kimlik doğrulama unsurlarından hiçbirinde bilgi edinilememesi, bilinen bir doğrulama kodu ile geçerli başka doğrulama kodlarının türetilmemesi, doğrulama kodlarının taklit edilememesi sağlanır. Müşteriye atanmış bir şifreleme gizli anahtarı ile doğrulama kodunun imzalanmasının mümkün olmadığı hallerde, SMS yoluyla müşteriye doğrulama kodu iletilebilir.

(3) Aracı kurum mobil uygulamasına tanımlanan uygulama pininin müşteriye özgü bir şifreleme anahtarına erişmek üzere kullanılması ve bu şifreleme anahtarı yoluyla müşteriyle ilintili eşsiz bir bilginin aracı kurum nezdinde çevrimiçi olarak doğrulanması halinde, birinci fıkrada belirtilen iki bileşenli kimlik doğrulama yerine getirilmiş kabul edilir. Benzer şekilde, müşteriye ait bir biyometrik kimlik doğrulama bileşeninin mobil uygulama kullanılarak müşteriye özgü bir şifreleme anahtarına erişilmesi suretiyle bu şifreleme anahtarı yoluyla müşteriyle ilintili eşsiz bir bilginin aracı kurum nezdinde çevrimiçi olarak doğrulanması halinde, birinci fıkrada belirtilen iki bileşenli kimlik doğrulama yerine getirilmiş kabul edilir.

(4) Müşterilere uygulanacak kimlik doğrulama mekanizmasının aşağıdaki fonksiyonları yerine getirmesi sağlanır:

a) Başarısız kimlik doğrulama teşebbüslerinin belirli bir sayıyı aşması halinde ilgili müşterinin erişimini engellemesi.

b) Başarısız kimlik doğrulama teşebbüsleri sonrasında, bu teşebbüsü gerçekleştiren kişiye, hatalı girilen müşteri adı bilgisi veya parola ile ilgili, böyle bir müşteri adının sistemde olmadığı veya parolanın hatalı girildiği bilgisini vermemesi.

c) Hiçbir işlem yapılmayan hareketsiz oturumlar için oturumu belirli bir süre sonra sonlandırması veya kilitlemesi.

ç) Birden fazla müşterinin aynı müşteri hesabını kullanabilmesi ya da bir müşterinin aynı anda farklı oturumlar açabilmesi konusunda bilgi güvenliğinden sorumlu personelin onay verdiği durumlar hariç olmak üzere, aynı müşteri için aynı anda birden fazla oturum açılmaya çalışılması durumunda buna izin vermemesi ve müşteriye uyarı vermesi.

Yatırım hizmet ve faaliyetlerine ilişkin risklerin bildirimi

MADDE 6 – (1) Kurulun yatırım kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esaslarına ilişkin düzenlemelerinde öngörüldüğü üzere, Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formunun müşteriye iletilmesinde, işleme konu sermaye piyasası araçlarının risklerine ilişkin genel risk bildirim formuna ilave açıklamaların müşteriye yapılmasında, açıklanan durumlarda değişiklik olması durumunda müşteriye gereken bildirimlerin yapılmasında, bu form, açıklama ve bildirimlerin ulaştığına dair müşteriden beyan alınmasında, müşteriye profesyonel veya genel müşteri olarak sınıflandırılması, bununla ilgili mevzuat hükümleri ve yer aldıkları sınıfı değiştirme hakları hakkında bilgi verilmesinde 5 inci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca elektronik ortamın kullanılması mümkündür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yatırım Kuruluşları Tarafından Düzenlenecek Belgeler, Müşteri Emirlerinin Alınması ve İletilmesi

Yatırım kuruluşları tarafından düzenlenecek belgeler

MADDE 7 – (1) Yatırım kuruluşları tarafından yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetlerin sunumu sırasında, gerçekleştirilen faaliyetin türü gözetilmek suretiyle aşağıdaki belgelerin düzenlenmesi zorunludur:

- a) Nakit Alındı/Nakit Ödendi Belgesi.
- b) Müşteri Emir Formu.
- c) Türev Piyasalar Emir Takip Formu.
- ç) Seans Takip Formu.
- d) İşlem Sonuç Formu, Türev Araç İşlem Sonuç Formu ve Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri İşlem Sonuç Formu.
- e) İşlem Talimat Formu.
- f) Türev Piyasalar Teminat Durum Raporu.
- g) Türev Piyasalar Pozisyon Limit Aşımı Raporu.
- ğ) Hesap Ekstresi (aylık bildirimler).

(2) III-37.1 sayılı Tebliğde tanımlanan emir iletimine aracılık faaliyeti kapsamında gişe hizmetinin verilmesi sırasında yatırım kuruluşları bu maddenin birinci fıkrasında yer alan belgelerden müşteri emir formu ile işlemlerin niteliğine göre nakit alındı-ödendi belgesi düzenlemekle yükümlüdür.

(3) Tezgahüstü işlemlerde müşteri emri formu yerine işlem talimat formu ve aylık olarak hesap ekstresi düzenlenir.

Müşteri emirleri

MADDE 8 – (1) Yatırım kuruluşları müşterilerden yazılı ya da sözlü olarak emir kabul edebilir.

(2) Müşterilerden seanstan önce veya seans sırasında telefon, faks, otomatik para çekme makinesi (ATM) kullanılmak suretiyle, elektronik ortamda ya da benzeri şekillerde imza

alınmaksızın emir alınabilir. Bu emirler genel hükümler açısından sözlü emir niteliğindedir. Yatırım kuruluşlarınca telefon ile alınan müşteri emirlerine ilişkin ses kayıtlarının, faks yoluyla alınan emirlere ilişkin talimatın ve gün içinde faks ile iletilen tüm emirlerin yatırım kuruluşuna ulaştığı tarih ve zaman bilgilerini içeren toplu dökümün, internet üzerinden alınan emirler de dahil her ne türlü olursa olsun elektronik ortamda diğer şekillerde alınan emirlerde tarih, zaman ve müşteri bazında olmak üzere emri ileten müşterilere ilişkin IP (Internet Protokol) numaraları kayıtlarının, emri veren kaynağı gösterecek şekilde gerekli elektronik log kayıtlarının, emri alan yatırım kuruluşlarınca tutulması ve elektronik ortamda tutulan verilerin gerektiğinde yazılı hale dönüştürülebilecek şekilde hem emir iletimine aracılığa yetkili yatırım kuruluşu, hem de lehine faaliyet gösterilen yetkili yatırım kuruluşu tarafından tutulması zorunludur.

(3) Sözlü alım satım emirlerine dayanılarak yapılan işlemlerde, sözlü emrin varlığını ispat yükü yatırım kuruluşuna aittir.

(4) Alım veya satım emri vermesine rağmen herhangi bir işlem gerçekleştirilmediğini iddia eden müşteri, emri verdiğini ispatla yükümlüdür.

Müşteri emir formları ve seans takip formu ile türev piyasalar emir takip formu

MADDE 9 – (1) Emir formu, emrin borsaya iletildiği kanal bazında müteselsil sıra numarası ile her emir için 10 ve 11 inci maddelerde yer alan bilgileri taşıması şartıyla serbestçe düzenlenir. Emirlerin yazılı olarak alınması halinde, elektronik olarak düzenlenecek emir formundan yazılı bir örnek alınarak müşterinin imzasının alınması zorunlu olup emir formunun müşteri ve emri alan yatırım kuruluşu görevlisi tarafından imzalanmış bir örneği talebi halinde müşteriye verilir.

(2) Sözlü olarak verilmiş emirler için alındıkları anda müşteri imzası aranmaksızın elektronik ortamda müşteri emir formu düzenlenir.

(3) Emir formunda, emrin alındığı tarih ile asgari saniye bazında olmak üzere mümkün olan en küçük birimde zamanı gösteren bir ibarenin damga olarak veya bilgisayar marifetiyle basılması şarttır. Faks yoluyla iletilen emirlere ilişkin talimatın, faks cihazı tarafından otomatik olarak yazılan, göndericinin faks numarası, tarih ve zaman bilgilerini kapsamı zorunludur.

(4) Yazılı ve sözlü olarak alınan tüm emirlerde, müşterinin talebi halinde emrin alınması sırasında müşteriye emir alınış numarasının verilmesi zorunludur.

(5) Yatırım kuruluşları merkez ve merkez dışı örgütlerinde aldıkları yazılı veya sözlü tüm müşteri emirlerini bilgisayar ortamında düzenlenmiş olan Müşteri Emir Formuna emrin borsaya eriştiği kanal bazında müteselsil sıra numarası izleyecek şekilde kaydederler. Bu formlar esas alınarak seans öncesinde alınan tüm müşteri emirleri, emrin borsaya eriştiği kanal bazında yatırım kuruluşu merkezinde bilgisayar ortamında düzenlenen ve EK/1’de yer alan Seans Takip Formuna, türev araçlar için alınan emirler ise EK/2’de yer alan Türev Piyasalar Emir Takip Formuna kanal bazında zaman önceliğine göre otomatik olarak kaydedilir. Borsa’da seans sürerken alınan emirler de aynı şekilde Seans Takip Formu veya Türev Piyasalar Emir Takip Formuna seans esnasında aktarılır. Zaman önceliği esasına uyulmasını teminen, tüm emirleri alınış zamanına göre sıralayabilecek bir sistem için gerekli altyapının oluşturulması zorunludur. Bu şekilde kaydedilen müşteri emirleri, yerine getirilmek üzere borsaya iletilir. Piyasa yapıcılığı faaliyeti kapsamında iletilen kotasyon emirleri için bu maddede yer alan hükümler uygulanmaz.

(6) Yatırım kuruluşlarının kendi nam ve hesabına yapacakları alım ve satımlarda beşinci fıkradaki esaslara uyulur.

(7) Geçerlilik süresi bir günden uzun olan emirlerden verildiği gün gerçekleşmeyenler, izleyen günlerde Seans Takip Formu veya Türev Piyasalar Emir Takip Formuna kaydedilir.

(8) Aracı kurumların müşteriden alacakları emrin borsaya iletilmesi aşamasında, hangi kanalın kullanılacağına ilişkin olarak Kurulun iç denetim sistemine ilişkin düzenlemeleri kapsamında hazırlayacakları iş akış prosedürünün emir iletimi ile ilgili bölümünün müşterinin incelemesine sunulmak üzere aracı kurumun internet sitesinde yer alması gereklidir. Emir iletimine aracılık faaliyeti kapsamında müşterilerden emir alınması sırasında yatırım kuruluşunun farklı kanalları kullanarak emri aracı kuruma iletmesi durumunda bu hususun, iş akış prosedürünün emir iletimi ile ilgili bölümüne bağlanarak yatırım kuruluşunun internet sitesinde müşterinin incelemesine sunulması gerekir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Emir Formlarında, İşlem Talimat Formunda Bulunması

Gereken Hususlar ile Emirlerin Gerçekleşmesi

Müşteri emir formlarında bulunması gereken hususlar

MADDE 10 – (1) Türev araç ve kaldıraçlı alım satım işlemleri hariç olmak üzere borsalarda işlem gören sermaye piyasası araçları ile ilgili olarak iptal edilen, gerçekleştirilmeyen ve değiştirilenler de dahil olmak üzere alınan tüm emirlere ilişkin olarak düzenlenecek emir formunda asgari olarak aşağıdaki bilgilerin bulunması şarttır:

- a) Müşteri numarası ve hesap numarası.
- b) Müşterinin ve varsa müşteriye vekalet eden kişinin adı ve soyadı ya da unvanı.
- c) Sıra numarası.
- ç) İşleme konu sermaye piyasası aracı.
- d) Emir tipi.
- e) Emrin iletilme şekli (telefon, faks, internet ve benzeri).
- f) Emrin alım ya da satım emri olduğu.
- g) Emrin fiyat bilgisi veya nominal değeri.
- ğ) Emrin miktarı.
- h) Emrin alındığı ve iletildiği tarih ve zaman.
- ı) Emrin verildiği seans ve geçerlilik süresi.
- i) Emri alan yatırım kuruluşu görevlisinin adı, soyadı ve emrin yazılı olarak alınması halinde imzası.
- j) Emir iletilen yatırım kuruluşu.
- k) İşlem yapılacak borsa, pazar ve takas kurumu.
- l) İşlem yapılacak para birimi (Türk lirası, ABD doları ve diğer).

Türev araç emir formlarında bulunması gereken hususlar

MADDE 11 – (1) Borsa ya da teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde işlem gören türev araçlarla ilgili olarak iptal edilen, gerçekleştirilmeyen ve değiştirilenler de dahil olmak üzere alınan tüm emirlere ilişkin olarak düzenlenecek emir formunda asgari olarak aşağıdaki bilgilerin bulunması şarttır:

- a) Müşteri numarası ve hesap numarası.
- b) Müşterinin ve varsa müşteriye vekalet eden kişinin adı ve soyadı ya da unvanı.
- c) Sıra numarası.
- ç) Sözleşmenin ismi ve/veya işlem kodu.
- d) Emir tipi.
- e) Emrin iletilme şekli (telefon, faks, internet ve benzeri).
- f) Emrin alım, satım ya da diğer türlerde emir olduğu.
- g) Emrin fiyat bilgisi.
- ğ) Sözleşme adedi.
- h) Emrin alındığı ve iletildiği tarih ve zaman.
- ı) Emrin verildiği seans ve geçerlilik süresi.
- i) Hesap tipi (müşteri, global hesap ve benzeri).
- j) Emri alan yatırım kuruluşu görevlisinin adı, soyadı ve emrin yazılı olarak alınması halinde imzası.
- k) İşlem yapılacak borsa, pazar ve takas kurumu.
- l) İşlem yapılacak para birimi (Türk lirası, ABD doları ve diğer).

İşlem talimat formu

MADDE 12 – (1) Kaldıraçlı alım satım işlemleri hariç olmak üzere tezgahüstü piyasalarda müşterilerle gerçekleştirilecek sermaye piyasası aracı işlemleri için yatırım kuruluşu bir İşlem Talimat Formu hazırlamak zorundadır. İşlem Talimat Formunda asgari olarak aşağıdaki bilgilerin bulunması şarttır:

- a) Müşteri numarası ve hesap numarası.
- b) İşlemin yapılacağı müşterinin ve varsa müşteriye vekalet eden kişinin adı ve soyadı ya da unvanı.
- c) İşlemin tarih ve zamanı.
- ç) Sıra numarası.
- d) Sermaye piyasası aracının adı/tanımı/tipi.
- e) Müşteri açısından işlemin türü (alım/satım).
- f) Emrin iletilme şekli (telefon, faks, internet ve benzeri).
- g) **(Değişik:RG-8/2/2022-31744)**İşleme konu miktar ve işlemin yapıldığı para birimi ve/veya Türk Lirası cinsinden parasal tutarı.
- ğ) İlgili dayanak varlığın tür ve niteliğine bağlı olarak fiyat/değer/gösterge bilgisi.
- h) Vade günü (takas tarihi, bildirim tarihi/saati).
- ı) Varsa prim tutarı ve/veya kullanım fiyatı.
- i) **(Değişik:RG-8/2/2022-31744)**Varsa işlem başlangıç anında belirlenen teminat tutarı.

(2) İşlem talimat formunda varsa gerekli görülen diğer hususlara da yer verilir.

(3) Emirlerin yazılı olarak alınması halinde, elektronik olarak düzenlenecek talimat formundan yazılı bir örnek alınarak müşterinin imzasının alınması zorunlu olup emir formunun müşteri ve emri alan yatırım kuruluşu görevlisi tarafından imzalanmış bir örneği talebi halinde müşteriye verilir. Sözlü olarak verilmiş emirler için alındıkları anda müşteri imzası aranmaksızın elektronik ortamda işlem talimat formu düzenlenir.

(4) **(Ek:RG-11/11/2015-29529)**⁽¹⁾ İşlemin niteliği ve yapılış şekli gereği, müşteri ile yapılan görüşme sonucunda talimatın alınması ve işlemin sonuçlandırılmasının eşanlı olduğu veya işlemin karşılıklı ya da tek taraflı tekliflerin iletilmesi suretiyle talimat ve sonuçlanma aşamasının aynı anda gerçekleştiği ve benzeri haller için işlem talimat formu ve işlem sonuç formunun bu Tebliğdeki bilgileri içerecek şekilde tek bir form olarak düzenlenmesi mümkündür.

(5) Yatırım kuruluşunun müşteri için karşı taraf olması durumunda yatırım kuruluşu oluşabilecek çıkar çatışmaları ile ilgili olarak müşteriye III-39.1 sayılı Tebliğ hükümlerine uygun olarak bilgilendirmek ve ispat yükümlülüğü ile ilgili sorumluluğunu yerine getirmek zorundadır.

(6) Gerçekleştirilecek tezgahüstü işlemlerde teminat tamamlama veya benzeri bir yükümlülüğün bulunması halinde uygulamanın nasıl gerçekleştirileceğine ilişkin olarak ispat yükü yatırım kuruluşunda olmak üzere müşteriye yazılı bir açıklama yapılması gerekmektedir. Çerçeve sözleşmede bu konuda hüküm bulunması halinde ayrıca bir açıklama yapılmayabilir.

Kaldıraçlı alım satım işlemleri emir formlarında bulunması gereken hususlar

MADDE 13 – (1) Kaldıraçlı alım satım işlemleri ile ilgili olarak kabul edilmeyen, gerçekleştirilmeyen, iptal edilen ve değiştirilenler de dahil olmak üzere alınan tüm emirlere ilişkin olarak düzenlenecek emir formunda asgari olarak aşağıdaki bilgilerin bulunması şarttır:

- a) Müşteri numarası ve her bir emrin alındığı müşterinin hesap numarası.
- b) Müşterinin ve varsa müşteriye vekalet eden kişinin adı ve soyadı ya da unvanı.
- c) Sıra numarası.
- ç) İşleme konu varlık.
- d) Emir tipi.
- e) Emrin iletilme şekli (telefon, faks, internet ve benzeri).
- f) Emrin alım ya da satım emri olduğu.
- g) Emrin fiyat bilgisi ve miktarı.
- ğ) Emrin alındığı tarih ve zaman.

Nakit alındı ve ödendi belgeleri

MADDE 14 – (1) Müşterilerden nakit tahsilat yapıldığında Nakit Alındı Belgesi, müşterilere ödeme yapıldığında Nakit Ödendi Belgesi düzenlenir. Mütteselsil sıra numarası izleyen bu belgelerin en az bir örnek olarak düzenlenmesi, müşteriye imzalatılması ve imzalı bir örneğinin müşteriye verilmesi gerekir.

İşlem sonuç formları

MADDE 15 – (1) Yapılan alım satımların, verilen hizmetlerin ve bunlar için alınan nakdin mahiyetini göstermek üzere EK/3'te yer alan müteselsil numaralı İşlem Sonuç Formu gerektiğinde ibraz edilmek üzere elektronik ortamda tutulur.

(2) Türev araç işlemleri için EK/4'te yer alan Türev Araçlar İşlem Sonuç Formu gerektiğinde ibraz edilmek üzere elektronik ortamda tutulur.

(3) Kaldıraçlı alım satım işlemleri için EK/5'te asgari unsurları yer alan Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri İşlem Sonuç Formu gerektiğinde ibraz edilmek üzere elektronik ortamda tutulur. Belirlenen asgari unsurlara ek olarak, Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri İşlem Sonuç Formunda kaldıraçlı alım satım işlemleri ile ilgili olarak kabul edilmeyen, gerçekleştirilmeyen, iptal edilen ve değiştirilenler de dahil olmak üzere tüm emirlere ilişkin bilgiler yer alır.

(4) Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen işlem sonuç formlarında 213 sayılı Kanuna istinaden yapılan düzenlemelerde yer alan bilgilere de yer verilir.

İşlemlerin gerçekleşmesi ve müşteriye bildirimi

MADDE 16 – (1) (Değişik 1. fıkra:RG-11/11/2015-29529) Gerçekleşen işlemler müşteriye en geç gün sonunda olmak üzere çerçeve sözleşmede belirtilen sürede ve şekilde bildirilir. Aynı gün, alınan ve satılan sermaye piyasası aracının cins, miktar, fiyat veya primi ile müşteriye tahakkuk ettirilen komisyon ve gider karşılıklarını gösterecek şekilde düzenlenecek İşlem Sonuç Formu, Türev Araç İşlem Sonuç Formu ya da Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri İşlem Sonuç Formu müteselsil numara taşıyacak şekilde elektronik olarak düzenlenerek müşteri ile yapılacak sözleşme uyarınca elektronik ortamda müşteriye gönderilir veya formlara elektronik ortamda erişim sağlanır. Müşterinin elektronik ortamda gönderi alacak elektronik posta adresinin bulunmaması veya formlara elektronik ortamda erişim sağlamayı tercih etmemesi halinde posta ile gönderi konusunda çerçeve sözleşmede belirtilen usullere uyulur.

(2) İşlem Sonuç Formunun, Türev Araç İşlem Sonuç Formunun ya da Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri İşlem Sonuç Formunun gönderildiğine veya elektronik ortamda erişim sağlandığına ilişkin ispat yükü yatırım kuruluşuna aittir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Müşteriye Yapılacak Bildirimler

Yatırım kuruluşlarının hesap ekstresi gönderimi

MADDE 17 – (1) (Değişik:RG-11/11/2015-29529) (Değişik:RG-8/2/2022-31744) Müşteri hesabı bulunan yatırım kuruluşları, yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetlerle ilgili olarak hesap ekstresini aylık dönemler itibarıyla ilgili dönemi izleyen beş iş günü içinde müşterilerin adreslerine göndermek zorundadır. Ancak hesap ekstresi, müşterinin yazılı olarak, kayıtlı telefon üzerinden veya tevsik edilebilmesi kaydıyla her türlü elektronik ortamda ileteceği talep üzerine; müşteri tarafından beyan edilecek elektronik posta adresine aynı süre içinde gönderilebilir ya da müşterilerin hesap ekstresine elektronik ortamda erişimine imkân sağlanabilir. Müşterinin söz konusu talebinin 5 inci maddenin ikinci fıkrasında çerçeve sözleşme imzalanması için öngörülen yöntemle alınması mümkündür.

- (2) Müşterilere gönderilecek hesap ekstrelerinde, ilgili dönem içerisinde;
- a) Alınan veya satılan tüm sermaye piyasası araçlarına ilişkin olarak, sermaye piyasası aracının adı, alım ya da satım tarihi, zamanı, fiyatı ve miktarına,
 - b) Yatırım kuruluşu nezdinde tutulan nakit, menkul kıymet ve diğer varlıklara ilişkin tüm hareketlere,
 - c) Hesaba tahakkuk ettirilen her türlü komisyon, ücret ve vergilere, ilişkin bilgilere anlaşılır ve açık bir biçimde yer verilmesi zorunludur.
- (3) İlgili dönem içinde herhangi bir işlem yapmayan müşterilere hesap ekstresi ve/veya rapor gönderilmeyebilir. Diğer yandan hesap ekstresi ve rapor gönderilmemesi hususunda münhasıran sözleşme imzalanan veya bu hususa çerçeve sözleşmede yer verilen profesyonel müşterilere rapor ve/veya ekstre gönderilmeyebilir.
- (4) Hesap ekstresi de dahil yatırım kuruluşları tarafından müşteriye yapılması gereken bildirim ve raporların gönderildiğine veya bunlara elektronik ortamda erişim sağlandığına ilişkin ispat yükü yatırım kuruluşuna aittir.
- (5) Hesap ekstresinde yer alan bilgilerin belirli süre geçtikten sonra müşteri tarafından kabul edilmiş sayılacağına ilişkin sorumsuzluk kayıtlarına çerçeve sözleşmelerde ve ilgili diğer belgelerde yer verilemez. Bu tür kayıtlar hükümsüz sayılır.
- (6) Alım satıma aracılık faaliyeti kapsamında yurt dışı piyasalarda bir yetkili kuruluş ile gerçekleştirilen işlemlerde Türkiye’de yerleşik yatırım kuruluşu tarafından müşterilere aylık olarak hesap ekstresi gönderilmesi veya lehine faaliyet gösterilen kuruluş tarafından gönderilmesinin sağlanması ve ekstrenin gönderildiğine ilişkin tevsik edici belgelerin saklanması zorunludur. Hesap ekstresi gönderim yükümlülüğü taraflar arasında yapılan sözleşmelerde belirlenen esaslar çerçevesinde yerine getirilir. Hesapların açılışına ilişkin olarak yurt dışına gönderilen tüm belgelerin birer örneğinin, emirleri ileten yatırım kuruluşu nezdinde saklanması zorunludur.

Kaldıraçlı alım satım işlemlerinde müşterilere yapılacak bildirimler

MADDE 18 – (1) III-37.1 sayılı Tebliğ kapsamında işlem/portföy aracılığına yetkili yatırım kuruluşu ve kaldıraçlı alım satım işlemi yapan aracı kurumlar, bu işlemlere ilişkin olarak müşterilerine günlük olarak işlem sonuç formu ve aylık olarak hesap ekstresi bildiriminde bulunmak zorundadır.

- (2) Müşterilere gönderilecek aylık hesap ekstresinde, ilgili dönem içerisinde;
- a) Alınan tüm pozisyonlara ilişkin olarak, tarih, zaman, fiyat ve miktara,
 - b) Kapatılan pozisyonlara ilişkin kesin kar ve zarar tutarlarına,
 - c) Açık pozisyonlara ilişkin mevcut kar ve zarar tutarlarına,
 - ç) Aracı kurum nezdinde tutulan nakit ve diğer kıymetlere ilişkin tüm hareketlere,
 - d) Hesaba tahakkuk ettirilen her türlü komisyon, ücret ve vergilere,
 - e) Teminat durumlarına,
- ilişkin bilgilere anlaşılır ve açık bir biçimde yer verilmesi zorunludur.
- (3) Aracı kurumlar tarafından, en geç her işlemin yapıldığı günü izleyen iş günü içerisinde, bir önceki gün içinde alınan tüm pozisyonlara ilişkin bilgileri içerecek şekilde müşterilere 15 inci

madde uyarınca işlem sonuç formu iletilir. Bildirimin yapılma şekli aracı kurum ile müşteri arasında serbestçe belirlenebilir. Hesap ekstresi gönderilmemesi hususunda münhasıran sözleşme imzalanan veya bu hususa çerçeve sözleşmede yer verilen profesyonel müşterilere rapor ve ekstre gönderilmeyebilir. Ayrıca ilgili dönemde hesabında herhangi bir hareket bulunmayan müşterilere bildirimde bulunulmayabilir.

(4) Bu madde kapsamında yapılan bildirimlere erişim sağlandığına ilişkin ispat yükü aracı kuruma ait olup bu madde kapsamında yapılan bildirimlerin belirli süre geçtikten sonra müşteri tarafından kabul edilmiş sayılacağına ilişkin sorumsuzluk kayıtlarına çerçeve sözleşmelerde ve ilgili diğer belgelerde yer verilemez. Bu tür kayıtlar hükümsüz sayılır.

Türev araç işlemlerinde müşterilere yapılacak bildirimler

MADDE 19 – (1) III-37.1 sayılı Tebliğ kapsamında işlem aracılığına ya da portföy aracılığına yetkili olan yatırım kuruluşları tezgahüstünde gerçekleştirilenler dahil olmak üzere türev araçlara ilişkin işlemlerle ilgili olarak müşterilerine günlük bildirimlerde bulunmak ve aylık hesap ekstresi göndermek zorundadır.

(2) Müşterilere gönderilecek aylık hesap ekstresinde, ilgili dönem içerisinde;

a) Alınan tüm pozisyonlara ilişkin olarak, sözleşmenin tanımı, tarih, zaman, fiyat ve miktarına,

b) Kapatılan pozisyonlara ilişkin kesin kar ve zarar tutarlarına,

c) Açık pozisyonlara ilişkin realize olmamış mevcut kar ve zarar tutarlarına,

ç) Yatırım kuruluşu nezdinde tutulan nakit, menkul kıymet ve diğer varlıklara ilişkin tüm hareketlere,

d) Hesaba tahakkuk ettirilen her türlü komisyon, ücret ve vergilere,

e) Teminat durumlarına,

ilişkin bilgilere anlaşılır ve açık bir biçimde yer verilmesi zorunludur.

(3) Yatırım kuruluşları, müşterilerine ve kendi portföylerine ait açık pozisyonlar için ödenmesi gereken teminatları izlemek amacıyla, örneği EK/6'da yer alan Türev Piyasalar Teminat Durumu Raporunu açık pozisyonun taşındığı her gün sonu itibarıyla düzenlerler. Türev Piyasalar Teminat Durumu Raporunda, açık pozisyonlar için takas kurumları tarafından istenen nakit teminat tutarı dikkate alınarak müşterinin yatırması gereken teminat hesaplanır. Müşteri tarafından yatırılan nakit Türk lirası ve konvertibl döviz dışında gayrinakdi teminatlar, takas kurumunun belirlediği esaslar dahilinde, belli bir oran ya da fiyat üzerinden nakde çevrilir. Takas kurumunun böyle bir oran tespit etmemiş olduğu durumlarda Kurulun sermaye yeterliliği düzenlemelerinde yer alan değerlendirme hükümlerine uyulur. Takas kurumu tarafından kabul edilmeyen teminatlar bu raporda teminat olarak hesaplamaya dahil edilmez.

(4) Yatırım kuruluşları, müşteri ve yatırım kuruluşu bazında, taşınan açık pozisyonları izlemek amacıyla, örneği EK/7'de yer alan Pozisyon Limit Aşımı Raporunu açık pozisyonun taşındığı her gün sonu itibarıyla düzenlerler. Pozisyon Limit Aşımı Raporu, Borsa mevzuatında tanımlanan global hesap müşterileri hariç her bir müşteri hesabı için ayrı ayrı hazırlanır. Bu formda, hesaplarda yer alan türev sözleşmelerin işlem gördüğü ilgili borsalarca tespit edilmiş limitler referans alınarak yatırım kuruluşunun ve müşterilerin sahip olduğu açık pozisyonlar

değerlendirilir. Bu değerlendirmede, türev araç türleri ve sözleşmeler itibarıyla, hesap sahibinin uzun ve kısa pozisyon aldığı sözleşme adedi ile bunların toplam piyasa değerlerinin, ilgili borsaların pozisyon limitlerini aşp aşmadığı hakkında bilgilere yer verilir.

(5) Yatırım kuruluşu tarafından, en geç her işlemin yapıldığı günü izleyen iş günü içerisinde, bir önceki gün içinde alınan tüm pozisyonlara ilişkin bilgileri içerecek şekilde müşterilere 15 inci madde uyarınca işlem sonuç formu iletir. Bildirimin yapılma şekli yatırım kuruluşu ile müşteri arasında serbestçe belirlenebilir. Hesap ekstresi gönderilmemesi hususunda münhasıran sözleşme imzalanan veya bu hususa çerçeve sözleşmede yer verilen profesyonel müşterilere ekstre gönderilmeyebilir. Ayrıca ilgili dönemde hesabında herhangi bir hareket bulunmayan müşterilere bildirimde bulunulmayabilir.

(6) Bu madde kapsamında yapılan bildirimlere erişim sağlandığına ilişkin ispat yükü yatırım kuruluşuna ait olup bu madde kapsamında yapılan bildirimlerin belirli süre geçtikten sonra müşteri tarafından kabul edilmiş sayılacağına ilişkin sorumsuzluk kayıtlarına çerçeve sözleşmelerde ve ilgili diğer belgelerde yer verilemez. Bu tür kayıtlar hükümsüz sayılır.

ALTINCI BÖLÜM

Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Tutulacak Kayıtlar ve Saklama Esasları

Yatırım danışmanlığı ve bireysel portföy yöneticiliği faaliyeti kapsamında tutulacak kayıtlar

MADDE 20 – (1) Yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında müşteri ile paylaşılan ve bireysel portföy yöneticiliği kapsamında alınan yatırım kararlarının dayanağını oluşturan yazılı, sözlü ve elektronik ortamdaki her türlü bilgi ve belge ile söz konusu yatırım faaliyetlerine mesnet teşkil eden araştırma ve raporların, 27 nci madde uyarınca ilgili yatırım kuruluşu nezdinde saklanması zorunludur.

Saklama hizmetinde müşteri hesaplarının izlenmesine ilişkin esaslar

MADDE 21 – (1) Saklamaya yetkili yatırım kuruluşunun tutacağı kayıtlarda III-37.1 sayılı Tebliğin 63 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarındaki esaslara uyulur. Yurt dışında yerleşik müşterilere saklama hizmeti sunulması sırasında ise saklamaya yetkili kuruluş nezdinde tutulan kayıtlarda, III-37.1 sayılı Tebliğin 63 üncü maddesinin üçüncü fıkrasındaki esaslara uyulur.

(2) Türev araçlar nedeniyle müşteriler tarafından teminat veya emanet olarak verilmiş varlıklardan saklama kuruluşlarında bulunanların hareket ve tutarlarının her hareket bazında ve periyodik olarak izlenmesi, varlıkların tutulduğu kuruluşlar ile mutabakata varılması ve ilgili belgelerin tasnifli bir şekilde saklanması zorunludur.

Takas kurumu ile yapılacak mutabakat

MADDE 22 – (1) Yatırım kuruluşları, kaldıraçlı alım satım işlemleri de dahil olmak üzere türev araç işlemlerine ilişkin olarak; açık pozisyon taşıdıkları her gün itibarıyla açık pozisyonların tutarı ve niteliği hakkında takas kurumu ile mutabakata varmak ve takas kurumu tarafından üretilen belgeleri düzenli bir şekilde saklamak zorundadır.

Kaldıraçlı alım satım işlemlerinde müşteri hesaplarına ilişkin olarak tutulacak kayıtlar

MADDE 23 – (1) Kaldıraçlı alım satım işlemlerinde aracı kurumlar tarafından müşteri hesaplarına ilişkin olarak tutulacak kayıtların anlık olarak müşteri bazında;

- a) Hesaplarda gerçekleşen tüm kaldıraçlı alım satım işlemlerine,
 - b) Tüm varlık giriş, çıkış ve transferlerine,
 - c) Kapanan pozisyonlarda oluşan kesin kar ve zarar tutarlarına,
 - ç) Açık pozisyonlara ilişkin olarak mevcut kar ve zarar tutarlarına,
 - d) Hesaplara tahakkuk ettirilen her türlü komisyon, ücret ve vergi tutarlarına,
 - e) Hesapların teminat durumlarına,
- ilişkin bilgileri içermesi zorunludur.

(2) Aracı kurumlar, müşterilerinin elektronik işlem platformu üzerinden birinci fıkrada yer alan bilgilere erişimine imkân sağlamakla yükümlüdürler.

(3) Birinci fıkra uyarınca müşteri hesaplarına ilişkin olarak tutulan kayıtlar günlük periyotlarda dosya bütünlük değerleri zaman damgası ile düzenlenir ve saklanır.

Genel yatırım tavsiyelerine ilişkin tutulacak kayıtlar

MADDE 24 – (1) III-37.1 sayılı Tebliğ kapsamında genel yatırım tavsiyesi sunan yatırım kuruluşlarının, müşterileri ile paylaştıkları yazılı, sözlü ve elektronik ortamdaki her türlü bilgi ve belgeyi 27 nci madde uyarınca saklamaları zorunludur.

Sermaye piyasası araçlarının kredili alım, açığa satış ve ödünç alma ve verme işlemlerinde müşteri emirlerinin alınması ve izlenmesi

MADDE 25 – (1) Yatırım kuruluşlarının, sermaye piyasası araçlarının kredili alım, açığa satış ve ödünç alma ve verme işlemlerinde bulunmaları halinde bu Tebliğin belge ve kayıt düzenine ilişkin hükümlerine uyulur.

Yatırımcılarla iletişime ilişkin tutulacak diğer kayıtlar

MADDE 26 – (1) Tebliğin ilgili maddelerinde belirtilen hususlar saklı kalmak kaydıyla yatırım kuruluşlarının kaldıraçlı alım satım işlemleri ile ilgili olarak reklam, tanıtım, pazarlama, analiz desteği gibi faaliyetleri de dahil olmak üzere; yatırımcılarla sözlü, yazılı ve her türlü elektronik ortamdaki iletişimlerini 27 nci madde uyarınca saklamaları zorunludur.

Yatırım kuruluşlarınca belgelerin saklanması

MADDE 27 – (1) (Değişik:RG-8/2/2022-31744) Yatırım kuruluşlarının yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetler dolayısıyla aldıkları ve ürettikleri elektronik olanlar da dahil her türlü belgeyi, gerçekleşip gerçekleşmemesine bakılmaksızın müşteri emirlerine ilişkin tüm emir formlarını, elektronik ortamda alınan emirleri, bu emirlere ilişkin belgeler ile faks ve ses kayıtları ile Aracı Kurumlar ve Portföy Yönetim Şirketleri Tarafından Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Tebliğ (III-42.1) uyarınca uzaktan kimlik tespiti süresince alınan tüm belgeler ve video görüntüler dahil elektronik kayıtları düzenli ve tasnif edilmiş bir biçimde 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 82 nci maddesi uyarınca 10 yıl süre ile saklamaları zorunludur.

(2) Yatırım kuruluşları bu maddenin birinci fıkrasında yer alan her türlü belgenin, fotokopi, karbonlu kopya, mikrofiş, bilgisayar kaydı veya benzer şekildeki bir kopyasını, 6102 sayılı Kanunun 64 üncü maddesi uyarınca yazılı, görsel veya elektronik ortamda saklamakla yükümlüdür.

(3) Birinci fıkrada yer alan belge ve kayıtların elektronik ortamda tutulması durumunda, bilgilerin saklanma süresince bunlara ulaşılmasının ve bu süre içinde bunların her zaman kolaylıkla okunmasının temin edilmiş olması şarttır.

(4) Saklanması gereken belge ve kayıtlardan ihtilaflı olanların birinci fıkrada belirtilen süre ile sınırlı olmaksızın ihtilaf sonuçlanıncaya kadar muhafazası zorunludur.

(5) Tutulması zorunlu olan tüm belge ve kayıtlarda, silinemez, değiştirilemez ve tahrif edilemez yapının oluşturulması zorunludur. Ayrıca yazılı olarak tutulan belge ve kayıtlarda ise silinti ve kazıntı yapılmaması; düzeltmelerin yanlış kaydın görülmesine engel olmayacak şekilde yapılması, boş satır bırakılmaması zorunludur.

(6) Bilgi işlem altyapısında gerçekleştirilen tüm değişiklikler kimlerce yapıldığı bilgisi ile birlikte kayıt altına alınır. Bilgi işlem altyapısında oluşan bilgi güvenliği ihlalleri, hatalar ve bunlara karşı yapılan iyileştirici işlemler kayıt altına alınır.

(7) (Değişik:RG-8/2/2022-31744) Yatırım kuruluşları tarafından; 22 nci madde hükümleri saklı kalmak üzere elektronik ortamda üretilen;

a) III-37.1 sayılı Tebliğin elektronik ortamda alım satım emirlerinin iletimine ilişkin hükümleri uyarınca anlık olarak kaydedilmesi zorunlu olan; gerçekleşmeyen, iptal edilen ve değiştirilen emirler de dahil olmak üzere gerçekleştirilen tüm işlemlere ilişkin tarih, zaman, miktar, fiyat, kullanılan kaldıraç oranı ve diğer tüm unsurları ve hesap hareketlerini ve zaman bilgisini gösterecek şekilde müşterilere yansıtılan fiyatların,

b) III-37.1 sayılı Tebliğin elektronik ortamda alım satım emirlerinin iletimine ilişkin hükümleri uyarınca anlık olarak kaydedilmesi zorunlu olan, müşterilerin teminatları, alacak ve borçları, açık pozisyonları ve kar zarar durumlarına ilişkin kayıtların,

anlık olarak doğruluğu ve bütünlüğü sağlanacak şekilde dosya bütünlük değerlerinin günlük periyotlarda zaman damgası ile düzenlenmesi ve saklanması zorunludur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Diğer Hususlar

Müşteri şikâyetlerine ilişkin kayıtlar

MADDE 28 – (1) Müşteri şikâyetlerine ilişkin olarak, kayıtların yazılı veya elektronik olarak tutulması gerekir. İlgili kayıtların, her bir şikâyete ilişkin asgari olarak aşağıdaki bilgileri içermesi gerekir.

- a) Şikâyet sahibinin adı, soyadı, adresi ve hesap numarası.
- b) Şikâyet tarihi.
- c) Şikâyetin özeti ve mevzuatın hangi hükümlerine aykırılık iddiasında olduğu.
- ç) Varsa şikâyete konu personelin ismi.
- d) Şikâyete ilişkin olarak yatırım kuruluşu tarafından yapılan işlemlerin özeti.

(2) Müşteri şikâyetlerinin incelenmesine ilişkin olarak üretilen bilgi ve belgeler 27 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan sürenin sonuna kadar saklanır.

(3) Müşterilerin şikâyetlerini yöneltebilecekleri birimlerin adres ve iletişim bilgilerinin müşterilere gönderilen belgelerde ve yatırım kuruluşunun internet sitesinde yer alması zorunludur.

Yatırım kuruluşlarının bilgi işlem ve elektronik işlem alt yapısına yönelik yükümlülükleri
MADDE 29 – (Mülga :RG-8/2/2022-31744)

Veri depolama kuruluşuna bildirim yükümlülüğü

MADDE 30 – (1) Kurul, uygun gördüğü piyasalarda ve sermaye piyasası araçlarında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin işlem, teminat ve pozisyon kayıtları ile bunlara dair ilgili diğer tüm kayıtların Kanunun 87 nci maddesinde tanımlanan veri depolama kuruluşlarınca merkezi olarak izlenmesini isteyebilir. Bu hususta Kurul'un veri depolama kuruluşları ve bu kurumlara yapılacak bildirimlere ilişkin belirlediği esaslara uyulur.

Bankaların belge ve kayıt düzeni

MADDE 31 – (1) Bankalar yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetler ile sınırlı olarak bu Tebliğdeki belge ve kayıt düzenine ilişkin hükümlere uyarlar.

SEKİZİNCİ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Mevcut imzalanmış çerçeve sözleşmelerin yenilenmesi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin yayımlandığı tarihten önce yatırım kuruluşları ile müşteriler arasında imzalanmış olan çerçeve sözleşmelerin yenilenmesi, çerçeve sözleşmelere ilişkin asgari unsurların Kurulca III-37.1 ve III-39.1 sayılı Tebliğlere uygun olarak belirlenmesini ve duyurulmasını takip eden bir yıl içinde yapılır. Sözleşmelerin yenilenmesi işlemleri bu Tebliğin ilgili hükümlerine uygun olarak elektronik ortamda yapılabilir.

(2) Söz konusu sözleşmeler yenilenene kadarki süre içinde de hesap ekstresi gönderim yükümlülüğü 17 nci madde çerçevesinde yerine getirilir ve ilgili dönem içinde herhangi bir işlem yapmayan müşteriler hariç olmak üzere profesyonel olmayan müşterilere her koşulda hesap ekstresi iletilir.

İşlemlerin muhasebeleştirilmesine ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 31/1/1992 tarihli ve 21128 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Aracılık Faaliyetlerinde Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ (Seri: V, No: 6)’in muhasebeye ilişkin 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28 ve 29 uncu maddeleri ile 27/8/2001 tarihli ve 24506 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Aracı Kuruluşların Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Faaliyetlerinde Düzenleyecekleri Belgeler ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ (Seri: V, No: 51)’in muhasebeye ilişkin üçüncü bölümündeki hükümler ilgili Tebliğler yürürlükten kaldırılincaya kadar uygulanmaya devam olunur.

Yürürlük

MADDE 32 – (Değişik:RG-11/11/2015-29529) (1) 5, 6, 13, 18, 22 nci maddeler ile geçici 1 ve geçici 2 nci maddeler bu Tebliğin yayımı tarihinde; 8, 20, 23, 24, 26, 28, 29 uncu maddeler 1/10/2015 tarihinde; diğer maddeleri ise 1/1/2016 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Kurul yürütür.